

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsako sredo in soboto.

Na: očnína za avstro-ogrske kraje za celo leto 10:40 K, za pol leta 5:20 K, za četr leta 2:60 K, mesečno 90 vin.; za Nemčijo za celo leto 12 K, za pol leta 6 K, za četr leta 3 K; za Ameriko za celo leto 14 K, za pol leta 7 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so pošiljne proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vrnajo, inserati. Enostopna petil-vrstica (širina 88 mm) za enkrat 30 vin., večkrat po dogovoru.

44. številka.

V Ljubljani, v sredo, dne 3. junija 1908

Leto XI.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo «Rdečega Prapora», Ljubljana. — Za denarne pošiljave, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo «Rdečega Prapora», Ljubljana, Jurčičev trg številka 3/1.

Davek na sladkor.

V zimskem zasedanju je zbornica poslancev sklenila znižanje sladkornega davka za osem kron. Meščanske stranke so se takrat pokazale nad mero popustljive. Imele so v rokah sredstvo, s katerim bi bile lahko na najbolj enostaven način dosegle, da bi se bil zvišan davek na sladkor sploh odpravil. Socialni demokratje so jim pokazali to sredstvo. Omenjeni davek se ni zvišal z zakonom, temveč z naredbo po § 14. Ako bi bila zbornica izrekla, da ne prizna tisti naredbi veljavnosti, bi bila morala vlada takoj prenehati s pobiranjem zvišanega davka. Toda meščanske stranke niso imele toliko poguma. Socialni demokratje so jim pokazali drugo sredstvo. Vladi je gorela nagodba z Ogrsko za nohtovi; če bi bila zbornica zahtevala znižanje sladkornega davka od 38 na 22 kron kot ceno za to, da glasujejo meščanske stranke za nagodbo, bi se bila morala vlada na vsak način podati in tudi gospodska zbornica, ki je bila za nagodbo, bi bila morala pritrditi. Tudi tega niso hotele buržoazne stranke. Finančni minister Korytowski se je branil znižanja davka sploh z vsemi štirimi. V teh razmerah so morali biti socialni demokratje še zadovoljni, da se je dosegel kompromis, po katerem naj bi se sladkorni davek znižal za osem kron. Temu sporazumu je pritrdila vlada. Vsled tega je bila njena naloga, napeti vse moči, da obvelja sklenjeno znižanje davka v vseh instancah. Ako bi bil finančni minister mislil, da je iz državnih ozirov sklep zbornice nesprejemljiv, bi bil moral demisionirati. Ker tega ni storil, je priznal, da je znižanje davka mogoče in zastopati bi bil moral sklep, kateremu je sam pritrdil, do končne sankcije.

A gospod Korytowski hodi svoja pota. Po njegovem prizadevanju je komisija gosposke zbornice sklenila, odkloniti sklep poslanske zbornice, odkloniti torej vsako znižanje davka. Finančni minister, ki bi moral braniti sklep poslanske zbornice, je sam ruval proti njemu. Pričakovati je, da bo gospodska zbornica sklenila, kar nasvetuje komisija. Načrt se torej vrne iz gosposke v poslansko zbornico.

Kaj storé gospodje poslanci, je sedaj dvomljivo. Doslej je večina kazala, da je pripravljena, plesati tako, kakor žvižga vlada. V parlamentarni državi je to popolnoma nepravilno; vlada tukaj ni nič družega, kakor odbor večine, katere voljo ima izpolnjevati. Vsa inicijativa počiva v državnem zboru, vlada je pa samo izvrševalni organ. V vprašanju sladkornega davka se pa morajo stranke večine rešiti te poslušnosti, če nočejo same sebe udariti po zobeh.

Komisija gosposke zbornice utemeljuje svoj sklep na čuden način. Pravi namreč, da bo vlada potrebovala denarja za zvišanje častniških plač, za pomnoženje rekrutov in za stavbo novih bojnih ladij. Gosposka zbornica se vsaj prezgodaj briga za te stroške. Doslej se ni dobila teh vprašanj v reševanje in, kadar jih dobi, bo že poslanska zbornica povedala, kako naj se pokrijejo tisti stroški, katere dovoli. Naša gosposka zbornica očitno ne razume svojega poklica. Mi smo jo od nekdaj smatrali za nepotrebno in zlasti za parlament splošne volilne pravice je neznosno, imeti varuha nad seboj. A dokler sploh imamo tako višjo zbornico,

je njena naloga, povedati o sklepih poslanske zbornice svoje mnenje, nikakor pa ne, predpisovati ji pota, po katerih naj hodi. Ona pa hoče poslance že naprej vezati za zvišanje častniških plač, za nove barke, za nove kanone i. t. d.

Ako bi poslanska zbornica sprejela zahtevo gosposke zbornice, bi ponižala ne le sebe, ampak tudi volilce, od katerih ima mandat, izpolnjevati njih voljo. Ljudstvo zahteva znižanje sladkornega davka, pa naj pravi gospodska zbornica, kar hoče. Sladkor ni predmet razkošja, temveč je velevažno, prav ljudsko hranilno sredstvo. Važnost sladkorja se pri nas sploh še premalo ceni; a kdor vé, da mora v nižjih slojih pogostoma kava nadomeščati meso, lahko razume, da je draginja sladkorja za ljudstvo zelo občutljiva. Izgovor nekaterih modrijanov, da bi znižanje davka koristilo samo tovarnarjem, je piškav, kajti če oni ne bi znižali cene, bi se morali bati zunanje konkurence.

Zbornica poslancev ima torej resno nalogo, braniti svoj sklep proti gosposki zbornici. Sedaj se vidi, kakšno napako so storile meščanske stranke, ko niso hotele sprejeti socialno-demokratičnih nasvetov. Če bi bile sklenile, kar je predlagala socialna demokracija, bi bilo danes znižanje davka že veljavno in nihče se mu ne bi mogel upirati. A če so že takrat storile napako, se morajo skrbno varovati, da ne zabredejo zopet vanjo. Ako bi se čutile kot zastopnice ljudstva, bi pa morale tudi porabiti priložnost, da bi obračunale s finančnim ministrom, ki šeuje gosposko zbornico zoper poslansko. Parlament splošne in enake volilne pravice ne more trpeti absolutizma; gospod Korytowski je pa že večkrat pokazal, da mu teče absolutistična kri po žilah. Če ga ni volja, izvrševati sklepe poslanske zbornice, tedaj ima po vseh konstitucionalno-parlamentarnih šegah podati demisijo, ne pa intrigirati proti sklepu, katere bi moral zagovarjati z vso svojo zmožnostjo. Če bi gospod Korytowski odšel v pokoj, bi se mu ga lahko privoščilo prav od srca.

Občni zbor okrajne bolniške blagajne ljubljanske.

V sredo, 27. maja zvečer je bil občni zbor v veliki dvorani «Mestnega doma». Zborovanje je otvoril načelnik, sodrug Fran Bartl, predstavil zastopnika politične oblasti, magistratnega svetnika g. Šešeka ter imenoval zapisnikarjem blagajnika g. Pelana. Po prečitavanju zapisnika zadnjega rednega in izrednega občnega zbora, ki sta bila odobrena, poda načelnik, sodrug Bartl, naslednje poročilo o blagajničnem delovanju za upravno leto 1907.

Pred vsem konstatira, da se je pričelo njegovo načelnikovanje v drugi polovici računskega leta, nadalje da smatra okrajno bolniško blagajno kot zavod, kateremu mora biti glavna naloga skrb za zdravstvo svojih članov. V tem oziru pa se je storilo, kar je bilo mogoče.

Pretečeno upravno leto se je zaključilo takole: Skupni dohodki so znašali 108.547 K 52 vin., skupni izdatki pa 112.531 K 95 vin., tako da so izdatki presegali dohodke za 3964 K 43 vin., kateri znesek se je pokrili iz rezervnega sklada. Rezervni sklad je znašal koncem računskega leta 91.144 K 12 vin. Naglašal je, da je bilo zdravstveno stanje blagajniških članov v pretečenem letu jako neugodno, da je bilo 4226 bolezenskih dni več kakor leta 1906 in da so se pomnožili tudi smrtni slučajji. Vsled tega so narasli izdatki

na bolnišnici in za zdravila ter zdravilske pripomočke prav izdatno, ravno tako za zdravnike in kontrolo ter na pogrebščini.

Povprečno število članov je znašalo v pretečenem letu 5758, in sicer 4473 moških in 1285 ženskih. Najmanj zavarovancev, to je 4949 je bilo dne 1. februarja, največ, to je 6565, dne 1. okt. Od zavarovancev jih je obolelo 2256, in sicer 1857 moških in 399 ženskih, v 2408 slučajih s 53.652 bolezenskih dni. Umrlo jih je 50.

Povprečno je trajala vsaka bolezen 22:28 dni in je povzročila povprečno 40 K 76 vin. stroškov.

Vložni zapisnik izkazuje 634 vložnih števil. Upravni odbor je imel 12 sej, na katerih so se rešile vse važnejše blagajniške zadeve. Tudi nadzorni odbor je marljivo izvrševal svoje funkcije. Na razsodišče ni bilo vloženo v pretečenem letu nobene pritožbe. Načelnik zahvali vse odbornike, zlasti načelnika nadzorstva za marljivo sodelovanje.

Zdravniško službo so opravljali štirje nastavljeni zdravniki in v gotovih slučajih tudi drugi. Prejšnja blagajniška zdravnik g. dr. Dolšak in dr. Ivan Jenko sta v pretečenem letu odpovedala blagajniško zdravniško službo in je upravni odbor nastavil s 1. oktobrom dr. Robido in dr. Fedransperga.

Omenil je še, da je v upravnem odboru zveze okrajnih bolniških blagajn za Kranjsko, Primorsko, Trst in Dalmacijo zastopana ljubljanska blagajna po svojem načelniku, ki je član zvezinega odbora, Poročilo je bilo sprejeto brez ugovora.

Nato poda g. Pelan blagajniško poročilo in poročilo o računskem zaključku. Iz podrobnega poročila je razvidno, da se je izdalo samo na bolnišnici 7238 K 70 vin. in za zdravila 3781 K 30 vin. več kakor leta 1906. Tudi to poročilo je bilo sprejeto.

Načelnik nadzorstva, sodrug Elija Mudrovčič poroča o delovanju tega odbora in naglašá, da je našlo nadzorstvo vedno vse knjige in položke v redu in v popolnem soglasju z blagajno. Predlaga, da se podeli upravnemu odboru in blagajniku absolutorij. — Predlog je bil soglasno sprejet.

Potem so se pričele dopolnilne volitve. Od članov so izvoljeni naslednji sodrugi, in sicer v upravni odbor: Valentin Sajovicin Elija Mudrovčič; kot namestniki: Ivan Eržen, Leopold Wersak, Ladislav Šlosar in Ivan Mlinar; v nadzorni odbor: Ivan Colnar, Matevž Cassermann, Albin Škof, Karol Novak, Josip Berdajs in Anton Lotrič; kot namestniki: Leon Birke, Pavel Križnar, Tomaž Kavčič in Karol Kratochwil; v razsodišče: Karol Bechmann in Fran Mihel; kot namestniki: Jakob Golar in Vencel Bezouska. Od nadzornikov delodajalcev so izvoljeni naslednji gg. in sicer v upravni odbor: Adolf Petrin; namestniki Josip Turk in Josip Weibl; v nadzorni odbor: Ivan Bonač, Avgust Repič in Ludovik Herzmann; namestniki: Ignac Irkič in Fran Stare sen.

Pri zadnji točki predlaga sodr. Tekavec delno premembo pravil, ki naj bi se postavila na dnevni red prihodnjega občnega zbora. Sprejeto.

S tem je bil dnevni red izčrpan in je načelnik, zahvaljuje se za obisk, zaključil zborovanje.

Politični odsevi.

Proračunska razprava v državnem zboru se je pričela. V imenu socialnih demokratov je izjavil poslanec Pernerstorfer, da bodo glasovali za nujnost razprave, toda proti proračunu. Razume se, da ne morejo socialni demokratje kot resnično opozicionalna stranka dovoliti proračuna nobeni

vladi, ki stoji na stališču sedanjega, kapitalističnega družabnega reda, najmanj pa taki vladi, kakršna je Beckova, vladi, ki podpira v vsakem oziru kapitalistično in veleposestniško stremljenje, vladi, ki pospešuje klerikalizem pri vsaki priložnosti, vladi, ki vpeljuje reakcijo v politično življenje. Pa tudi, če ne bi načelno stališče velevalo tega, bi morali socialni demokratje glasovati proti proračunu, ki se ozira samo na zahteve kapitalizma, militarizma in agrarcev; a popolnoma zanemarljiva delavske potrebe. Nasprotno pa nočejo socialni demokratje, da bi se zavlekla proračunska razprava in da bi vlada zopet dobila priložnost, gospodariti s paragrafom 14. V proračunski razpravi ne gre le zato, da se dovoli ali odkloni posamezne številke proračuna, ampak da se razjasni politični položaj. In to je v Avstriji že skrajno potrebno. Jasno je sicer, da so liberalne stranke tako zvezane s klerikalizmom, kakor bi bile z njim oženjene. A doslej še niso bile prisiljene, da bi to v zbornici povedale, priznale in utemeljile. Še vedno imajo priložnost, begati svoje volilce z «narodno nevarnostjo», vsled katere je baje zveza s klerikalci potrebna. V politični debati, ki je pri proračunu neizogibna, ne bodo zadostovale same fraze in če bodo liberalci rabili samo fraze, bodo volilci vsaj lahko spoznali, pri čem da so. Zato glasujejo socialni demokratje za nujnost razprave.

V letošnjem proračunu, o katerem pravkar razpravljala državni zbor, so direktni davki proračunjeni na 328,5 milijonov kron, za 45,3 milijonov več, kakor leta 1902. Vsi direktni davki so narasli, izvzemši zemljiščni davek, ki se je znižal za 1,3 milijonov, namreč od 54,8 na 53,5 milijonov. Tudi to je dokaz, kako «opravičen» je večni stok agrarcev! Najbolj je narasel hišni davek, namreč za 24,7 milijonov. Nihče si seveda ne domišlja, da bi bogati hišni posestniki plačevali ta davek; oni ga odvale na najemnike in zato imajo v občini in deželi posebno volilno pravico. Osebnih dohodninskih davek, ki ga plačuje tudi mnogo delavcev, se je zvišal za 12,7 milijonov.

Indirektni davki so glavni vir državnih dohodkov. Z malimi izjemami so tekom petih let narasli vsi indirektni davki in sicer za 100,8 milijonov. Največji prirast izkazuje davek za sladkor, namreč 34,6 mil., to je od 95,9 na 130,5 mil., potem dohodki od tobaka, ki so se povečali za 23,9 mil., to je od 220,1 na 244 milijonov.

Za skupno armado zahteva letošnji proračun 284,718.822 kron, za deželno brambo pa 77,713.752 kron. Vsi izdatki so preliminirani na 2,148,913,254 kron. Delež, ki ga dobi militarizem, je torej velikanski; v teh svotah pa še ni vse, kar požre moloh, kajti tudi iz skupnih carinskih dohodkov odpadajo nanj še lepi milijoni.

V davčnem odseku avstrijskega državnega zbora je poslanec dr. Renner vložil predlog za odpravo užitnine v mestih in na deželi. V sredo dopoldne je odsek imel sejo in dr. Renner bi bil imel utemeljevati svoj predlog. Sodrug Renner je pa izjavil, da je sedaj vsaka razprava o znižanju davkov brez zmisla. Dasiravno se mora že leta 1909 reformirati vse naše davčno zakonodajstvo, vendar finančni minister Korytowski se ni predložil nobenega finančnega načrta in sploh še ni povedal z nobeno besedico, kako si misli davčno reformo. Pomisliti se mora pa tudi, kako ravna Korytowski v vprašanju znižanja sladkornega davka. Vlada je pri nagodbi premotila zbornico. Takrat se je obljubila samostalnost našega davčnega sistema in davek na sladkor je bil prvi obrok za to samostalnost. Finančni minister je pa na neolajalen način v gosposki zbornici preprečil znižanje sladkornega davka. Od kdaj je naloga ministra, izzivati razpore med obema zbornicama? Finančni minister se sploh ne briga za odsekove sklepe. Obljubil je, da predloži načrt glede hišno-najemninskega davka, storil pa ni tega. Torej je brez zmisla, razpravljati, če nimamo zagotovila, da se izvrše naši sklepi. Ker tudi finančni minister ni navzoč, predlaga sodrug Renner, naj se zaključijo seja. Za predlog je glasovalo deset odsekovih članov, proti predlogu pa tudi deset. Odsek je bil torej nesklepčen in seja se je zaključila. Kaj pač poreče sedaj gospod Korytowski?

Dveletna vojaška služba je stara zahteva socialnih demokratov in tudi meščanske stranke so morale priznati, da je skrajšanje vojaškega službovanja nujno. Seveda je med socialisti in nesocialisti v tem razlika. Za meščanske stranke je dveletna služba cilj; če se doseže, so zadovoljne za bodočnost. Za socialiste je to samo korak na poti do popolnega reformiranja vojaštva. Vlada sama se je morala že pred leti — vsaj teoretično — udati in izdelan je že načrt, po katerem bi se vojaška služba skrajšala. Brambovski odsek se peča sedaj tudi s tem vprašanjem, a izjave, ki jih je podal minister za deželno brambo Georgi, so zelo neugodne. Vlada bi zopet rada zavlekla celo stvar. Načrt, po katerem bi se izvedlo skrajšanje službe, je bil izdelan leta 1904 in ministru «se zdi», da je zastarel in da ga je treba predelati. S to metodo bi se najlažje preprečila vsaka reforma. Če se vlada ne more upirati kaki zahtevi, ji ni treba nič druzega, kakor izdelati načrt, čez nekaj časa pa reči, da je zastarel. Tako se lahko predelujejo načrti toliko časa, da se pozabi nanje. Minister je tudi naglašal, kako draga bi bila taka reforma. A če ima država dovolj denarja za ne-

potrebne reči, je tudi tisto leto, ki bi si ga prihranila na tisoče vojakov, vredno par milijonov. Gospod minister je pa pozabil, povedati nekaj, kar je važno: Milioni, na katere špekulira, se ne rabijo za skrajšanje službene dobe, ampak za druge reči, ki bi jih vojna uprava pri tej priliki rada dosegla. Nikjer ni zapisano, da se mora število vojakov povečati, če se zniža služba; le militaristični krogi mislijo, da lahko zvežejo eno z drugim in potem zahtevajo denarja za nove vojašnice, za vežbališča, za topove, tornistre, puške i. t. d. Žal, da imajo s sedanjo državnozborsko večino lahke opravke.

Mezda vojakov ostane neizpremenjena — je povedal ogrski ministrski predsednik Wekerle, ko je naznanjal ogrski zbornici kompromis zaradi častniških plač. Gospod Wekerle ima mehko srce in se boji, da bi kantinerji še bolj odirali vojake, če bi imeli več denarja. Zlata duša! Cene živil in stanovanj naraščajo neprenehoma. Najbolje je torej, da se delavcem, državnim uslužbencem i. t. d. ne zviša plača; saj bi jih itak le kapitalisti odirali kot konzumente... Nikomur pa ne pride na misel, da bi se odiranje vojakov v kantinah kmalu končalo, ako bi dobili vojaki nekoliko več prostosti in bi svoje potrebščine lahko kupovali izven vojašnice. In čemu imajo vojaške oblasti nadzorstvo nad kantinami, če ne znajo preprečiti izkoriščanja vojakov? S takimi argumenti, ki jih je zagovarjal tudi brambovski minister Georgi v avstrijskem brambovskem odseku, se pa vendar ne dokaže, da vojak z 12 vinarji na dan lažje živi, kakor general s 7000 do 8000 K plače in 3000 do 4000 K drugih dohodkov.

V ogrskem državnem zboru je Wekerle izjavil, da vlada ne bo vpeljala take splošne volilne pravice, s katero bi dosedaj vladajoči krogi izgubili svoj upliv. Naglašal je tudi, da mora volilna reforma varovati madžarski značaj ogrske države. S tem je jasno povedano, kar so socialni demokratje trdili od začetka, namreč da so bile obljube Wekerle-Koštutove vlade glede volilne reforme neodkritosrčne in da bo načrt, ki ga misli predložiti, tak, kakor ga želi vladajoča klika.

Nemiri so nastali na otoku Samos, vsled česar je poslala Turčija tja več čet. Samos je otok v egejskem morju, le 2 kilometra oddaljen od maloazijskega obrežja, ter obsega 468 četvornih kilometrov. Leta 1894 je bilo na celem otoku 48.666 prebivalcev. Glavno mesto je Vaty z luko, ki šteje 5000 prebivalcev; druga mesta so Mitilini (4500 prebivalcev), Hora (2000), Neon Karlovasi (4500), Maratokampos (4500 prebivalcev). Otok je pod turskim gospodstvom, uživa pa obsirno avtonomijo. Sultan imenuje vladajočega kneza, ki mora biti grške narodnosti in dobiva 300.000 pjastrov letnega davka, sicer je pa otok popolnoma samostalen, ima svojo lastno vlado, svojo upravo in svoje dobro razvito šolstvo. Kabinet razglasa, da sedanji nemiri niso naperjeni zoper tursko suvereniteto, ampak zoper domačega kneza, s katerim je prebivalstvo nezadovoljno. Bržčas se gode na Samosu podobna reči, kakor svoj čas na Kreti. Verjetno je, da želi tudi ta otok združitev z Grsko.

Dopisi.

Iz Idrije. 1. junija 1908. — Govori se, da je deželni odbor kranjski že odločil v zadevi prezidave mestne hiše 507 v Idriji, in sicer po volji in na pritožbo idrijskih klerikalcev. Deželni odbor je odločil namreč, da dovoli idrijski občini potrošiti 7600 kron, da popravi mestno hišo 507 za idrijske frakarje. S to odločbo se je klerikalni deželni odbor postavil proti idrijskemu delavstvu. Idrijska «Narodna Čitalnica», ki šteje 40 idrijskih gospodov za svoje člane, bo imela sedaj popravljene prostore, katerih poprava bo veljala 7600 kron; — občina pa bo še 20 let vzdrževala in popravljala mestno hišo št. 507 za društvo «Narodna Čitalnica». — Res, znamenito se razume kranjski deželni odbor na finančne razmere in na občinske reči! Dež. odboru se zdi boljše, če občina potroši 7600 kron in če dvajset let popravlja to poslopje za par gospodov, mesto da bi se potrošilo nekaj čez 30.000 kron ter poslopje prezidalo v korist cele občine! Pa, kaj hočemo! Klerikalci so bili vedno proti ljudstvu! Vsemu, kar je koristnega za ljudstvo, se klerikalci protivijo. Upamo, da jih bo ljudstvo kmalu do dobra spoznalo!

Po Idriji sami so tudi klerikalci te dni hodili pobirat podpise proti prezidavi mestne hiše v zmislu sklepov obč. odbora. Lagali so posestnikom, kakšni davki nastanejo, če se bo tako prezidalo, kot hoče obč. odbor. Koliko podpisov so nabrali, ne vemo. Pač pa moremo trditi, da se ni nobeden podpisal, ki razume celo reč. Pobirat je hodil podpise neki Novak, ki mu pravimo «Muha». Zakaj je hodil ta, je tudi jasno. Mož potrebuje denarja, da — četudi je že oženjen — more plačati po 12 kron mesečno alimentov za svojega nezakonskega otroka. Torej potrebuje zaslužka. Za klerikalnega «protestanta» je pa kot nalašč ustvarjen, saj je protestiral celo proti lastnemu nezakonskemu otroku!

V Spodnji Idriji se je zgodil — kakor se nam piše — čudež, pravzaprav sta se zgodila dva. Neki fant je bil s starši v Lurdu z romarji, fant je slep — in lurska mati božja mu je pomagala, da mu

se že — blišči. — Neka bolna punica je pa predpretekli petek popila steklenico lurske vode in se umila v nji. Posledica je bila: čudež! Dekle je takoj vstala in se šla zahvalit v cerkev lurski Materi božji. Tako govornica tercijalk in Marijinih hčer. (Resnici na ljubo pa bodi povedano, da je bolno dekle zdravil idrijski rudniški zdravnik dr. I. Štverák in jo kot bolno iz zdravljenja odpustil.) Torej, čudeža imamo dva! Oj, ti slavna lurska voda, kako si dobra in znamenita. Vendar vsi jo ne — časte! Naš župnik Juvan je n. pr. zmiraj bolan, ali vedno kliče na pomoč dr. Štveráka! To je gotovo zaslepljenec, zakaj ne pije raje lurske vode! Bilo bi bolj poceni!

Zidani Most. (Krščansko-socialna korajža.) Dr. Benkovič, ki se je v Brezicah blamiral s svojo katoliško organizacijo pri železničarjih, išče sedaj srečo v Zidanem Mostu. Tukaj bi klerikalni junak z Gostinčarjem rad ustanovil podružnico zloglasne «Prometne zveze» in sicer «za progo južne železnice Zidani Most, Trbovlje, Lasko, Sevnica, Brežice.» Toda v Zidanem Mostu samem se ne upa, pa išče zavetišča v Radečah, toraj pol ure od železnice. Koliko poguma pa imajo krščansko-socialni junaki, se vidi iz vabil. Ustanovni shod bo v «Narodnem Domu» v Radečah v nedeljo 31. t. m. ob 3. popoldne. Na vabilih pa stoji: «Ime povabljenega naj se vpiše na vabilo. Ne dajte povabila socialdemokratom!» Zakaj vraga se gospodje tako boje socialnih demokratov? Dva državnozborska poslanca sta napovedana, pa še taka kremenjaka, kakor Benkovič in Gostinčar, in vendar se boje čisto navadnih socialnih demokratov. Ampak — komu hočeta klerikalna modrijana pravzaprav razkladati svojo učenost? Saj sta namenjena, organizirati železničarje. Teh pa ne bo, če nimajo pristopa socialisti, zakaj pri nas je ta nesreča, da železničarji niso klerikalci. Niso in tudi ne bodo, pa če prideta Benkovič in Gostinčar se desetkrat v Radeče pri Zidanem Mostu. Če pa že prideta, naj povesta, kako so klerikalci glasovali v proračunskem odseku, ko so socialni demokratje predlagali dvajset milijonov za zboljšanje železničarskih plač. Ako misli Benkovič, da si bo za prihodnje volitve zagotovil svoj mandat z železničarsko pomočjo, se krvavo moti, če bo odvisno od železničarjev, ga bo tako gotovo izgubil, kakor je amen v molitvi. To naj si zapiše, da si bo spomnil, kadar splava njegovo poslanstvo po Savi.

Radeče. (Dr. Benkovič in Gostinčar v Radečah.) Dne 31. maja so sklicali Benkovič, Gostinčar in znani alkoholist Milavec v radeški «Narodni dom» za tretjo uro popoldne tri shode in sicer je prvega naznanilo «katoliško politično društvo», drugega «Prometna zveza» iz Ljubljane in tretjega dr. Benkovič brzojavno.

Ze iz sklicevanja je sklepati, da niso imeli sklicatelji mirne vesti. Shode so hoteli imeti, zabavljati in obrekovati socialne demokrate se jim je zdelo potrebno, obrekovati brez ljudi na zborovanju je pa nemogoče; če so hoteli imeti ljudi, posebno kakšnega železničarja, je bilo neizogibno, da pridejo tudi socialni demokratje. Z brzovlakom ob eni popoldne so se ti trije gospodje pripeljali v Zidani most. Na potu proti Radečam so jih volilci sprejemali s piščalkami, bila je prava mačja godba, v Radečah pa so se smejali skozi okna malemu Gostinčarju in dr. Benkoviču, poslancu, ki beži iz svojega volilnega okraja.

Malo pred tretjo uro se je nabralo kakšnih 10—16 klerikalcev in okrog 100 socialnih dem. in liberalcev. Prihital je na shod tudi na povabilo drja. Benkoviča vladni komisar, ki je izjavil, da je on prosil za orožniško asistenco. Vladni komisar je poprašal najpoprej sodr. Čobala, če se je bati nemirov, Čobal mu zagotovi, da se mir ne bo kalil, če gospodje ne bodo provocirali; in vpraša gosp. komisarja, kakšen shod je sploh, na kar mu gosp. komisar zgoraj navedene shode naznani s pristavkom, da sam ne ve, kateri da se bo vršil. Potem je šel komisar do Gostinčarja in Benkoviča, da se poizve, kakšno zborovanje da bode.

Gosp. sklicatelji se začetkoma sploh niso hoteli odločiti za nobenega. Benkovič je kar mrmral, Gostinčar je godel, da Čobal ni povabljen, Milavec pa, že malo utrujen, da Čobal ni železničar. Prišel jim je še četrti krščanski socialc na pomoč ter zaklical: «gosp. c. kr. komisar naj danes odločijo!» Te opazke pa so se seveda sramovali tudi sklicatelji in so pomirili svojega nevoljneža.

Čobal predlaga sledeče: Če je javni shod, nas morate pustiti na zborovanje, ker ste nas povabili, če pa je shod samo za društvenike, potem se mora pa vsak izkazati z društveno knjigo ali legitimacijo, da je član prometne zveze, drugače pa na podlagi društvene postave ne more biti navzoč; ali pa napravite zborovanje po § 2. Gospodje so se odločili za prvo, ker če bi bil društveni shod, ne bi imeli ne žive duše na shodu, ker članov prometne zveze sploh nimajo. Potem je odključil Gostinčar shod ter zažugal, da vsakega naznani državnemu pravdnistvu, če ne bo mirno poslušal njegovih klobasarij. Čobal zahteva takoj besedo. Gostinčar je jako nejevoljen; Čobal imajo besedo. Sodr. Čobal zahteva od sklicateljev precizni odgovor: I. da se naznani, kakšen shod je odključen, ker sklicatelj tega ni omenil. II. Če je javen shod, ali dobi tudi razen teh treh gospodov kdo besedo. Gostinčar odgovarja zavito, da je javen shod ali druzega se ga ni razumelo;

Čobal zahteva se enkrat natančneje pojasnilo, če bo kdo dobil besedo, z ozirom na to, ker je javen političen shod v okraju, kjer je tudi on volilec; zahteva, da se da volilec priložnost, da interpellirajo, poslance, ki v svojem volilnem okraju ne more več ribariti in hodi v druge. Gostinčar odgovarja, da Čobal ne dobi besede.

Potem je prevzel Benkovič predsestvo, Gostinčar pa je začel zabavljati čez socialne demokrate da so sovražniki delavstva, da so proti železničarskim zahtevam glasovali s tem, ko glasujejo proti proračunu in znane konfusne laži, ki jih prinaša «Slovenec», «Naša Moč» i. t. d. Čobal pa je na vsaki stavek samolastno odgovarjal Gostinčarju ter očital krščanskim socialcem izdajstvo slovenskega delavstva in prebivalstva sploh in sicer, ker so glasovali proti socialno-demokratskim predlogom za vpostavo 20 milijonov v proračun za železničarje, 4 milijonov 700.000 tisoč za pošne uslužbenca za povišanje plače, ker so glasovali za povišanje 5000 rekrutov, za povišanje častniških plač, posebno višjim častnikom po 2000 K, nasproti pa za proste vojake nič. — Navzoči volilci niso hoteli Gostinčarja več poslušati, zato je pa tudi nehal. Tedaj poda besedo Milavcu. Ta spregovori par besed, dr. Benkovič pa pove komisarju nekaj na uho, sliši se klic: Zdaj govori pa dr. Benkovič, ki se v svojem volilnem okraju ne upa nastopiti. Benkovič zakodajnska na Čobala, češ, da je on zaklical: «povejte se enkrat, da vas tožim». Čobal pravi: «kdor je zaklical, da ste izdali delavstvo s tem, ko ste glasovali za omejenje stvari, je imel prav, in tudi jaz mu prihrdim, torej le tožite me. Benkovič se obrne, komisar pa razpusti shod.

Ljudje so se razšli; zvedeli smo pa pozneje, da so nabrali kakšnih 15 oseb, med njimi ženske in otroke, s katerimi je zboroval potem Gostinčar v družbi Benkoviča in Milavca in uničeval socialne demokrate za zaprtimi duri. Zgodila se je pa še ena epizoda.

Čobal je imel «Našo Moč» pri sebi, katere odgovorni urednik je g. Gostinčar. V navzočnosti obeh omenjenih gospodov odpre «Našo Moč» in pravi Gostinčarju: «Poznaš ta list?» Gostinčar: mrmra nekaj. Čobal: «Veste, da ste odgovorni urednik?» Gostinčar: «Ja.» Čobal: «Ali veste, da obrekujete in lažete čez pošne ljudi?» Gostinčar: «Saj tudi social-dem. listi to delajo.» Čobal: «Jaz bi vas tožil, pa ker ste imun, ne opravi nič, ampak zaslužili bi, da vzamem pasji bič, ter bi vas nasekal; če ne bi imeli družine, bi tudi to storil. Benkovič pa pravi Gostinčarju: «Molči, molči, Jožko!» S tem se ločijo od socialnih demokratov, spremljani s klici: «fej Gostinčar in Benkovič!»

Tako se je končal klerikalni shod v Radečah

Umetnost in književnost.

Wahrmundova brošura «Katoliško svetovno naziranje in svobodna znanost» je izšla v slovenskem prevodu v založbi časopisa «Naprej!» v Idriji. Prevod je popoln, obsega tudi vsa ona mesta, ki so bila konfiscirana, ker je napravljen po interpelaciji sodrugov Némeca, Johanisa in drugov ter po govoru sodruga Seitza v državnem zboru. Pridejana sta tudi oba Syllabusa. Cena slovenski brošuri je 70 vin., dočim stane nemška 1 K 20 vin. Priporočamo Wahrmundovo brošuro vsem sodrugom, da si jo nabavijo, kajti iz nje bodo pridobili marksaj. Klerikalci so zagnali silen hrup proti Wahrmundu, ker je izdal to brošuro. Pisali so, da trosi v njej neresnice. Prorokovali so, da ga bodo katoliški «učenjaki» zdobili v prav. Ali — znanosti niso poklicali na pomoč proti Wahrmundu, ampak državnega pravdnika, ministrskega predsednika Becka in kmete, ki so seveda najbolj «kompetentni» za razsojevanje v takem predmetu, kot ga obravnava Wahrmundova brošura. — Sezite zato po Wahrmundovi brošuri! Dobi se v upravi «Rdečega Praporja».

Društvene vesti.

Isobraževalno društvo v Dolenjivasi pri Senožečah priredi na binkoštno nedeljo veselico s petjem, igro in plesom v prostorih g. Ivana Franičiča. Začetek ob 3. uri popoldne. Vrši se ob vsakem vremenu. K obilni udeležbi vabi odbor.

Domače stvari.

Pri batjuški-carju je bil ljubljanski zupan in poslanec Ivan Hribar s Kramarjem in Hlibovickim. Preden je ljubljanski program odpohtoyal na Rusko, je «Slovenski Narod» zatrjeval, da ruski romarji ne stopijo v dotiko z nobeno osebo, ki zastopa rusko vlado. To pomeni, da se je zdelo tudi «Slovenskemu Narodu» odicno, iskati zveze s carjevo vlado, ki je oskropljena z narodno krvjo od nog do glave. Z demokratičnega in s slovanskega stališča je ta krvniška vlada zoprna do skrajnosti. Klanjati se tej vladi, pomeni toliko, kakov nastopiti proti ruskemu narodu, ki sovraži carjev in Stolipinov režim iz dna duše in se bojuje zoper njega z vsemi sredstvi. Če sta dve državi v boju, žalim eno, ako posečam drugo. Ruski narod in ruska vlada sta v boju. Ves svet občuduje junake ruske revolucije, kdor demokratično čuti, jim želi zmago. Hribar pa se hodi klanjat

carju, Stolipinu in ostalim reakcionarjem ter podpornikom avtokracije in v telegramih «Slovenskega Naroda» se že baha s temi sprejemi in banketi, katere čuti ruski narod kot zasramovanje svoje revolucije. Seveda Hribar bo deklamiral, da pospešuje slovansko vzajemnost. Ampak ne oziraje se na to, da niso dali slovanski narodi Hribarju, Kramarju in dičnemu Hlibovickemu nobenega mandata za to nalogo, je vendar vzajemnost slovanskih narodov nekaj družega, kakor vzajemnost slovanskih tiranov. Gospod Hribar se lahko čuti zelo počaščenega, če izpregovori pred lastnim narodom trepetajoči Nikolaj z njim par besed, ampak demokratično ljudstvo ne vidi v takih ceremonijah čaščenje. Slovensko delavstvo želi Nikolaju, Stolipinu in ostalim ruskim reakcionarjem to, kar jim želi ruski narod; svoje pozdrave pošilja ruskim bojovníkom za svobodo, ne pa zatiralcem ruske svobode. Nam ni tukaj nič mar «patriotizem» in «lojalnost», katero zagovarja Hribarjevo glasilo. Za te reči naj se krega z «Deutsche Stimmen», kolikor se hoče. Pač pa nam je mar, da ponižuje slovenski narod, kdor hodi roko poljubovat tiranom.

Dvestotinoš kron hoče ljubljanski občinski svet dovoliti za stavbo delavskih hiš. Iz te svote govori vsa mizerija naših domačih socialnih razmer. Ljudje, ki dovolijo v mestu s 40.000 prebivalci 200.000 kron za delavske hiše, nimajo pojma o dejanskih potrebah in o modernih stanovanjskih nalogah. Če zida glavno mesto delavske hiše, se sme pričakovati, da ne misli na borne kočice, ampak da hoče delavcem poskrbeti stanovanja, v katerih bi lahko prebivali kot ljudje. Zupanovo poročilo pravi, da stavbo delavskih hiš ne bo obremenila občine, ker se bodo izdatki sami amortizirali. Če se je magistrat res prepričal, da je tako, tedaj pač ne bi bila težava, dovoliti tako svoto, da bi se z njo lahko napravilo kaj zadostnega. Stanovanjske potrebe ljubljanskega delavstva so velike. Slavni magistrat ima dovolj sredstev na razpolago, da se lahko prepriča o položaju. Mestni fizikat bi mu menda lahko povedal, da je v mestu cela vrsta stanovanj, ki bi morala biti iz higienskih razlogov kratkoma prepovedana. Poročilo društva zoper tuberkulozo opisuje nekatera stanovanja, v katerih se ne bi smelo imeti niti žival, kaj se ljudi. Z dvemi, tremi hišami za dvajset, trideset družin se ne odpravi mizerije, ki vlada v tem oziru v Ljubljani. Magistratu je pa tudi dobro znano, da ogromna večina ljubljanskih delavcev ne prebiva v Ljubljani, največ zato ne, ker ne dobe stanovanj v mestu. Če se občina že noče ozirati na težave, ki jih imajo vsled tega delavci sami, bi se pa morala spomniti, da ima sama velike izgube, kajti ljudje, ki stanujejo v bližnji in daljni okolici, tudi ne žive v mestu, ne kupujejo svojih potrebščin v mestu in občina nima od njih tiste koristi, ki bi jo lahko imela. Sezida naj toliko delavskih hiš, kolikor veleva potreba, uredi naj stanovanje, da bo bivanje v njih dostojno, oddaja naj jih za zmerne cene, pa bo pridobila toliko več prebivalcev, da se ji bodo izplačali tudi eventualni stroški. Svetovali bi pa magistratu, naj ne ravna avtoritativno po stari šegi. Delavci, katerim so namenjene hiše, zaslužijo, da se sliši njihov želje. Na rotovžu poznajo delavske organizacije in jih lahko najdejo, če hočejo.

Delavska tiskovna družba ima dne 7. junija svoj ustanovni občni zbor. S tem se izvrši važen korak v življenju slovenskega delavstva. Izpolni se stara želja in samo od delavcev bo zanjprej odvisno, če se razvije njih organizacija tako, da dohiti tovarše drugih narodov. Delavska tiskovna družba ima velike naloge in če dobi sredstva, ki so potrebna, da jih izpolni, se kmalu razvije politično, strokovno in gospodarsko delo našega proletariata tako, da bo lahko dosegal vspehe, na katere doslej ni bilo misliti. Važnost neodvisnega tiska poznajo vse stranke, tudi liberalci in klerikalci so si od vsega začetka prizadevali, ustanoviti si lastne tiskovne zavode. Njim je bilo to seveda lažje kot delavcem, kajti imeli so denarja dovolj. Bogastvo jim je omogočalo, da so s svojim časopisjem uplivali ne le na tiste ljudi, ki so po naravi njih pristaši, ampak tudi na one, ki so jih hoteli vjeti v svoje zanjke. Delavci nimajo v svojih vrstah bogatinov, ki bi lahko posegli v žep in snovali velike tiskarne, zidali impozantne palače in izdajali obsirne dnevnike. Vendar pa morajo tudi delavci dobiti potrebna sredstva za svoj boj in česar ne morejo bogati posamezniki, ker jih ni, mora nadomestiti množica. Socialna demokracija ima na Slovenskem že toliko pristašev, da mora delavska tiskovna družba postati velika in močna, če se vpišejo vsi, ki imajo pričakovati koristi od nje. Način vplačevanja — z mesečnimi obroki — je tako olajšan, da vsak delavec lahko postane član. Če se to zgodi, imamo pa v kratkem času zavod, ki bo delavcem lahko dajal vse, česar potrebujejo na polju tiska.

Na psa je prišel kranjski odsek za dunajski slavnostni sprevod. Z inserati išče pse za «lovsko skupino» na posodo. S psi hoče menda slavni odsek nadomestiti umetniški klub, ki mu je odpohtoval službo, ker je spoznal, da je ves aranžma za mačka. Ampak ne le za pse; tudi za denar fehtari odsek, kajti mošnja je najbolj kočljiva točka sprevoda. V svoji korespondenci se sicer gospodje aranžerji zelo bahajo, kako velikansko zanimanje

je baje povsod za to komedijo, ampak v prispevkih se ne izraža to zanimanje. Gospodje se lahko tolažijo, da tudi na Dunaju ni mnogo bolje; profitirali bi že vsi radi od sprevoda, ampak žrtvovati noče nihče. Seveda, kaj pa pomaga profit, ki si ga plača človek iz lastnega žepa? Kaj početi s patriotizmom, ki ne nese?

Socialni pregled.

O carilstvu

daje «Trgovski vestnik» sledeče koristne podatke:

Carino imenujemo tisti znesek, ki ga je treba plačati, kadar prekorači kako carini podvrženo blago meje naše države. Prvotni namen carine je bil, pridobiti državi dohodke. Šele pozneje se je vpoštevalo, da ima carina tudi nalogo, varovati domačo industrijo inozemske konkurence. Glede na ta dva namena se deli carina v

- a) finančno carino (Finanzzoll) in
- b) varstveno carino (Schutzzoll).

Finančna carina ima le namen, polniti državno blagajno, varstvena pa namen «varovati» domačo industrijo, poljedelstvo in druge gospodarske stroke tuje konkurence.

Carina se določa s carinskimi pogodbami, ki jih sklepa minister zunanjih stvari z dovoljenjem državnih zborov obeh državnih polovic. Carinske pogodbe mora končno tudi cesar potrditi.

Ker mora biti carinstvo po zakonu z dne 21. decembra 1867 d. z. 146 v obeh državnih polovicah enotno urejeno, ima vsaka polovica svoje posebne carinske nadzornike, ki nadzirajo drugo polovico.

Blago, ki je od carine izvzeto, je posebej naštetu, iz česar izhaja, da je plačati carino za vsako blago, ki ni imenoma naštetu kot izvzeto. Carina se plačuje navadno le za uvoz kakega blaga; edinole za cunjje, kosti in papirnate izdelke se plača tudi pri izvozu carina. Če se pelje kako blago skozi državo, se carine ne plača, torej nimamo prevozne carine.

Uvozne carine je oproščeno tako blago, ki je

1. namenjeno daljšemu izdelovanju, torej iz gospodarskih ozirov in
2. namenjeno določenim osebam v državi.

V prvo vrsto spadajo n. pr. sirove kože in kožice, neobdelan les, rogovje, bombaž, jantar, premog, oglje, kemične snovi, zlahne kovine, novci, predmeti umetnosti in znanstva, precizijski instrumenti, knjige, tiskovine, grafični izdelki in kiparska dela, če so izdelana vsaj v naravni velikosti.

V drugo vrsto spadajo reči, ki so namenjene:

1. osebi cesarjevi,
2. diplomatičnemu osebju tujih držav,
3. predmeti monopolov (tobak in sol),
4. stvari vojske uprave,
5. antikvitete, redovi zunanjih držav,
6. vzorci in
7. predmeti, ki služijo za gradbo ladij.

Ob slabih letinah se od slučaja do slučaja žito in sočivje lahko oprosti uvozne carine.

V svrhu carinske kontrole uradujejo carinski uradi. Vsako, carini podvrženo blago mora imeti priloženo deklaracijo, t. j. zaznamek kvalitete in kvantitete blaga in pa kraja odpošiljatve. Uradnik pregleda blago, če soglašja s podatki v deklaraciji in izračuni carino.

Proti klerikalizmu!

Wahrmundova brošura
„Katoliško svetovno
naziranje in svobodna
znanost“
je ravnokar izšla.
Stane 70 vin. komad.

Slovenski prevod je popoln, ker je preložen po interpelaciji poslancev sodruga Némeca in drugov ter po govoru poslance sodruga Seitza.

„Rdeči Prapor“

izhaja redno vsako sredo in soboto in velja za avstro-ogrsko kraje za celo leto 10 K 40 vin., za pol leta 5 K 20 vin., za četrt leta 2 K 60 vin., mesečno 90 vin.

Za Nemčijo za celo leto 12 K, za pol leta 6 K, za četrt leta 3 K.

Za Ameriko za celo leto 14 K, za pol leta 7 K.

Upravništvo „Rdečega Prapora“.

Delavska tiskovna družba v Ljubljani
registрована zadruga z omejeno zavezo

Vabilo

na

prvi občni zbor

ki se vrši

dne 7. junija ob 11. uri dopoldne

v gostilni „pri Štajercu“
Rešljeva cesta, Ljubljana.

DNEVNI RED:

1. Poročilo ustanoviteljev o pripravljalnem delu.
2. Volitev načelnika in starih članov načelstva.
3. Volitev treh članov nadzorstva in treh namestnikov v nadzorstvo;
4. Predlogi in nasveti.

V LJUBLJANI, 27. maja 1908.

Za ustanovitelje:

Etbin Kristan **Anton Kristan**
Fran Bartl **Ivan Mlinar**
Mihael Čobal.

!! Železničarji vseh kategorij, pozor! !!

VABILO

na

javen železničarski shod

kateri bode

v soboto, dne 6. junija točno ob pol 8. uri zvečer

na vrtu „Narodnega doma“
v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Odgovor tržaškega ravnateljstva državnih železnic na dne 9. aprila t. l. stavljene zahteve.
2. Dr. Ellenbogenov dvajsetmilijonski predlog za povišanje plač železničarjev v proračunski razpravi.
3. Sklepi glede gornjih točk.

Poročal bode med drugimi tudi eden socialno-demokratskih državnih poslancev.

Številna udeležba neobhodno potrebna in dolžnost vsakega se za javno življenje brigajočega delavca.

Sklicatelji.

Uslužbenci javnih uradov, pozor!

Železničarji sklicujejo

javen shod

v soboto, 6. junija t. l.
ob pol 8. uri zvečer

na vrtu „Narodnega doma“ v Ljubljani.

Shod se bo bavil z državno-zborskim delovanjem, ki se tiče posebno tudi nas.

Tovariši, pozivljamo Vas, da se udeležite tega shoda polnoštevilno.

Akcijski odbor.

Putniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
za nesljivo potovati naj se obrnejo
Simon's Smetetka
v Ljubljani Kolobovarske ulice 22
Kotkovarova Pojaznita delo se izpolnjuje

Ženitna ponudba.

Rudar, uslužben na Nemškem, samec, star 30 let, se želi poročiti z gospodično od 24 do 28 let staro, katera bi imela veselje iti v Nemčijo. Več pismeno. Pisma s sliko, katera se vrne. Naslov pove upravništvo našega lista. 5-3

Otvoritev kavarne v Pulju.
Slavnemu občinstvu uljudno naznanjamo, da smo na novo otvorili „Ek's Kafe Verdi“, pod imenom
„Kavarna Bratož“
Via Campo Marco, ogel Cenede.
Postreglo se bode z najboljšo kavo in z najfinjšimi likerji. 10-5
Vsaki dan sveže Puntigamsko pivo.
Na razpolago so najvažnejši slovenski, hrvaški, italijanski in nemški časopisi in leposlovni listi.
Cene zmerno!
Postrežba točna!
Z odličnim spoštovanjem
Br. M. A. Bratož.

Mizarji, pozor! Vsakdo, ki namerava zapustiti prostor ali delavnico, da si poišče v kaki drugi delavnici dela, sploh vsak mizar ali delavec pri strojih, ki išče dela, naj se oglasi poprej v društvenem lokalu na Rimski cesti št. 19. Nihče ne išči dela v nobeni delavnici, preden se v društvu ne informira o položaju! Zunanji mizarji naj nikakor ne iščejo in ne sprejemajo dela v Ljubljani, posebno ne pri Kranjski stavbinski družbi, dokler razmere niso urejene.

Sodrug, somišljenik! Zahajajte le v take gostilne kavarne in brivnice, kjer je na razpolago vaše glasilo. . . . Agitujte „Rdeči Prapor“! povsod za

KAVARNA

„Unione“ preje „Tedesoo“ v Trstu

se priporoča cenjenim sodrugom najtopleje. Na razpolago so vsi važni in slovenski, italijanski in nemški listi. Vse pijače poceni. Napitnina je izključena.

Berite! Berite!

Čitajte in širite sledeče knjige in brosure:

K. Kautsky:
„Kdo uničuje proizvodnjo v malem?“
Cena 30 vinarjev.

H. Kirchstelger:
„Pod spovednim pečatom“.
I. del velja 2 kroni 60 vinarjev. II. del velja 2 kroni.

A. Kristan:
„Socializem“.
Cena 20 vinarjev.

A. Kristan:
„Socialna demokracija in kmetiško ljudstvo“.
Cena 10 vinarjev.

K. Marx in Friderik Engels:
„Komunistični manifest“.
Cena 40 vinarjev.

A. Kristan:
„Zakaj smo socialisti?“
Cena 14 vinarjev.

„Vatikanski jetnik“.
Razglednica. Komad 6 vinarjev. 100 komadov 5 kron.

Vse te knjige in brosure se dobe v upravi „Rdečega Prapora“ v Ljubljani, „Naprejal“ v Idriji in v vseh slovenskih knjigarnah v Ljubljani, Trstu, Gorici in Kranju.

Prodajam okoli 8000 metrov

ostankov posteljnega platna

(kanafas) z jamčeno kvaliteto, samo izbrani ostanki po 8—16 metrov kos, za popolno posteljno perilo 1 meter po 22 krajcarjev. Razpošilja se najmanj 40 metrov po poštnem povzetju. 10

S. Stein, toarna za platno
Nachod na Češkem.

Stanje hranilnih vlog:
24 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
860.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši, Prešernove ulice 3, poprej na Mestnem trgu zraven rotovža, sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4%, ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev. 26-24

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 1/2%, na menice in na vrednostne listine pa po 5%, na leto.